

WIĘCEJ NIŻ TEATR

WIĘCEJ NIŻ TEATR

SZTUKA ZAANGAŻOWANA
I ANGAŻUJĄCA WYCHOWAWCZO

ROMANY MILLER INSPIRACJE
DLA WSPÓŁCZESNEJ PEDAGOGIKI

REDAKCJA NAUKOWA

MARIA SZCZEPSKA-PUSTKOWSKA

EWA RODZIEWICZ

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

Gdańsk 2017

Recenzent
prof. nadzw. dr hab. Jolanta Zwiernik

Redaktor Wydawnictwa
Anna Gądek

Projekt okładki i stron tytułowych
Karolina Zarychta

Na okładce
Zdjęcie ze spektaklu *Fahrenheit*, na podstawie książki Anny Czerwińskiej-Rydel
Ciepło-zimno. Zagadka Fahrenheita, reżyseria Michał Derlatka,
scenografia Michał Dracz, premiera 2013
(fot. Piotr Pędziszewski, ze zbiorów archiwum Teatru Miniatura)

Skład i łamanie
Marek Smoliński

Publikacja sfinansowana ze środków Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej
„Romany Miller teatr i edukacja teatralna – tropy dla współczesnej pedagogiki
i edukacji”, z działalności statutowej Instytutu Pedagogiki Uniwersytetu
Gdańskiego oraz z budżetu Prorektora ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą
Uniwersytetu Gdańskiego

© Copyright by Uniwersytet Gdański
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-7865-519-0

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel./fax 58 523 11 37, tel. 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
www.wyd.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: www.kiw.ug.edu.pl

Spis treści

I. PODNIESIENIE KURTINY

Joanna Rutkowiak	
Romany Miller „...więcej niż teatr...”	9
Ewa Rodziewicz	
Romany Miller <i>Theatrum Vitae</i>	18

II. EDUKACJA TEATRALNA – MIĘDZY ŚWIATEM RZECZYWISTYM I FIKCYJNYM. ROMANY MILLER TEKSTY AUTORSKIE: PRZYPOMNIENIA I WZNOWIENIA

<i>Dziecko i jego teatr</i> , „Psychologia Wychowawcza” 1966, nr 5	41
<i>Z rozważań nad edukacją teatralną</i> , „Kwartalnik Pedagogiczny” 1968, nr 3.	58
<i>Edukacja teatralna jako droga poznania świata i siebie we wczesnym dzieciństwie</i> [w:] <i>Problematyka pedagogiczna współczesnej cywilizacji, Materiały</i> <i>z Międzynarodowego Kongresu Pedagogicznego</i> , „Studia Pedagogiczne”, t. 20, Warszawa 1970.	77
<i>Wychowanie i psychoterapia</i> (maszynopis), Sopot 30 XII 1975	81
<i>Śmiech i łzy jako ekspresja człowieka i współczesny problem wychowawczy</i> [w:] <i>Przeszłość przyszłości. Księga ofiarowana B. Suchodolskiemu</i> , red. i komentarz B. Leśnodorski, Warszawa 1975	99
<i>Wychowanie przez świat fikcyjny dla świata rzeczywistego we wczesnym dzieciństwie</i> [w:] <i>Sztuka dla najmłodszych. Teoria – Recepcja – Oddziaływanie</i> , red. M. Tyszkowa, Warszawa–Poznań 1979.	106
<i>Dialog z publicznością w teatrze J. Dormana</i> (maszynopis, prawdopodobnie 1974)	120
<i>Dialog dziecięcej publiczności z teatrem i telewizją</i> [w:] <i>Sztuka dla dzieci szkolnych.</i> <i>Teoria – Recepcja – Oddziaływanie</i> , red. M. Tyszkowa, Warszawa–Poznań 1979.	134

III. NAMYSŁ – POMIĘDZY TEATRALNYMI INSPIRACJAMI R. MILLER A IMPULSAMI WSPÓŁCZESNOŚCI: CZYTANIE AKTUALIZUJĄCE, REFLEKSYJNE, PRZEMIESZCZENIA ZNACZEŃ

Maria Szczepska-Pustkowska	
Między sceną a widownią – na marginesie tekstów teatralnych Romany Miller	145
Małgorzata Lewartowska-Zychowicz	
Wokół śmiechu i zabawy – rekontekstualizacja warunków ludzkiego uczenia się	170

Astrid Męczkowska-Christiansen	
Edukacja teatralna Romany Miller jako kultywowanie obywatela	182
Ewa Rodziewicz	
Romany Miller obecność we współczesnym dyskursie pedagogiki, estetyki i polityki. Konfrontacje nie tylko z Jacques'em Rancière'em	191

IV. KONFRONTACJE: INSPIRUJĄCE IMPULSY TEKSTÓW R. MILLER – CZYTANIE AKTUALIZUJĄCE, KRYTYCZNE

Karolina Starego	
Czytając Miller Freirem – czyli o dwoistości i niewykorzystanym potencjale emancypacyjnym	221
Sylwester Zielka	
Edukacja (także teatralna) w polu kultury. Inspiracje myślą Romany Miller	241
Przemysław Szczygieł	
Spektakl płci na przykładzie tekstu <i>Podróż Guliwera</i> . Ujęcie z perspektywy teorii performatywnej i teorii przemocy symbolicznej.	258

V. DZIAŁANIA TEATRALNE I ICH PRZESŁANIA WYCHOWAWCZE

Adam Jagiełło-Rusiłowski	
Teatr a kompetencje interkulturowe młodzieży. Projekty „Wybrzeżaka” jako realizacje dialogowych postulatów Romany Miller	279
Andrzej C. Leszczyński	
Warsztat teatralny	293
Malwina Tkaczyk	
Teatr i jego rola psychoterapeutyczna	298
Marcin Skowroński	
Sztuka Natalii Gołębskiej <i>Bo w Mazurze taka dusza...</i> jako prowokacja namysłu o kondycji współczesnego teatru lalkowego.	310
Marta Jurczyk	
Relacja z warsztatów dramowych (Ogólnopolskie Seminarium Naukowe: <i>Romany Miller teatr i edukacja teatralna – tropy dla współczesnej pedagogiki i edukacji</i>).	319
Po-słowie (<i>Maria Szczepka-Pustkowska i Ewa Rodziewicz</i>).	324
Noty o autorach	335